

#fredagsdiagram

Fredagsdiagram arbetsmarknad är en koncis analysform som belyser aktuella samhällsekonomiska fenomen med utgångspunkt i befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS), arbetskraftsundersökningarna (AKU) och annan arbetsmarknadsstatistik.

Syftet är att visa, ge insikt och uppslag om ekonomiska förhållanden och trender i samhället baserat på arbetsmarknadsdata.

I följande dokument redovisas fredagsdiagrammen i den kronologiska ordning som de publiceras även på LinkedIn varje fredag under #fredagsdiagram.

Vid frågor kontakta: Fredrik W. Andersson, fredrik.andersson@scb.se, alternativt 010-479 62 61.

#fredagsdiagram vecka 10

Vart hämtar arbetsgivare i Skellefteå sin arbetskraft ifrån?

I och med den gröna omställning som sker i världen och bland annat satsningen på en ny batterifabrik i Skellefteå behövs det många nyanställda för att tillgodose arbetsmarknadens behov. Medialt brukar det pratas om att 100 000 personer behöver flytta till norra Sverige.

Därför är det intressant att titta på hur arbetsgivare inom Skellefteås kommuns gränser har fått tag i sin nya arbetskraft. Skellefteå har drygt 39 000 sysselsatta, och en sysselsättningstillväxt på 13 procent sedan början av 2020 (procentuellt sett har bara Upplands-Bro och Nykvarn vuxit mer).

Kartan visar var Skellefteås nya arbetskraft bodde. Det vill säga i vilka kommuner bodde personerna 2020, som inte jobbade i Skellefteå 2020, men som i 2023 jobbar hos någon arbetsgivare inom Skellefteå kommuns gränser.

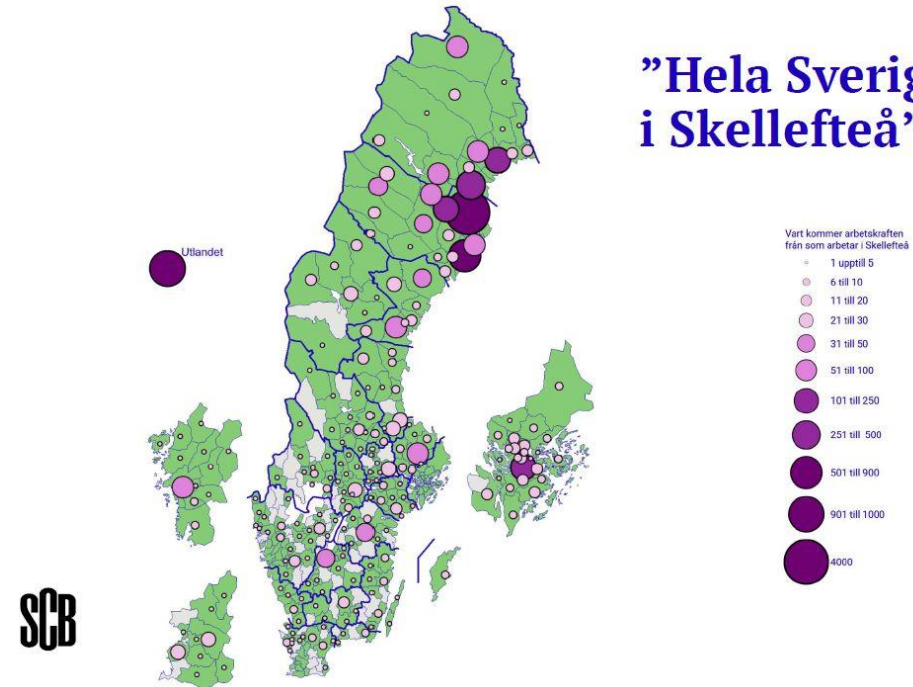
Bilden säger i princip att ”Hela Sverige möts i Skellefteå”. Storleken på bubblar visar hur många som kommer från respektive kommun.

I princip förser närområdet och täta regioner med flest personer.

Dessutom var drygt 920 personer ej tidigare bosatta i Sverige.

Källa: [Statistics Sweden](#) webbseminarium 15 dec 2023.

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

”Hela Sverige möts i Skellefteå”

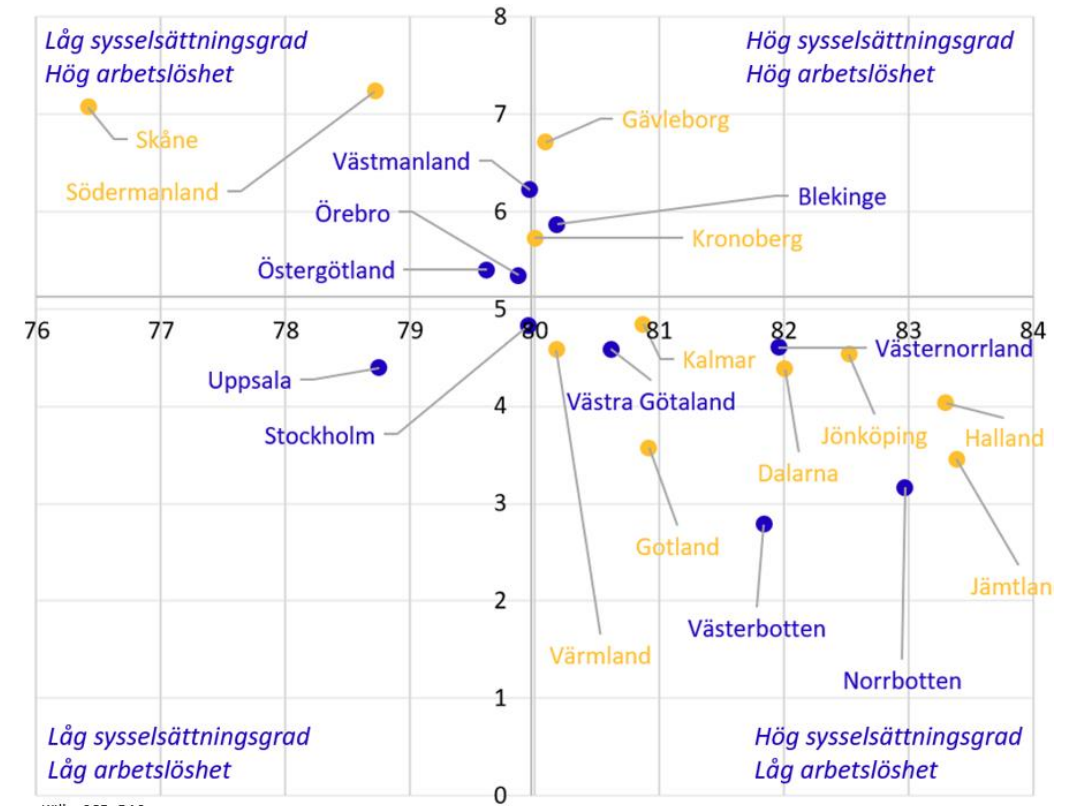
#fredagsdiagram vecka 10

Sverige består av 21 län. Länen ligger i olika konjunkturella faser (<https://lnkd.in/dwPDx4I9>).

Utifrån rikets sysselsättningsgrad och relativa arbetslöshet i dec 2023 (BAS) kan vi gruppera länens arbetsmarknad i fyra olika grupper beroende på om respektive län har en högre eller lägre nivå än rikssnittet.

T.ex. kan vi se att Skåne tillsammans med Södermanland, Västmanland, Örebro och Östergötland har förhållandevis låg sysselsättningsgrad och hög relativ arbetslöshet. Men det som skiljer ut Skåne och Södermanland från de tre övriga länen i samma kvadrant är att deras sysselsättningstillväxt (gulmarkerad) är negativ på ett års sikt.

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Källa: SCB, BAS.

Anm: Avser ålder 20 - 64 år. x-axel avser sysselsättningsgrad (%) samt y-axel avser arbetslöshet (%).

#fredagsdiagram vecka 15

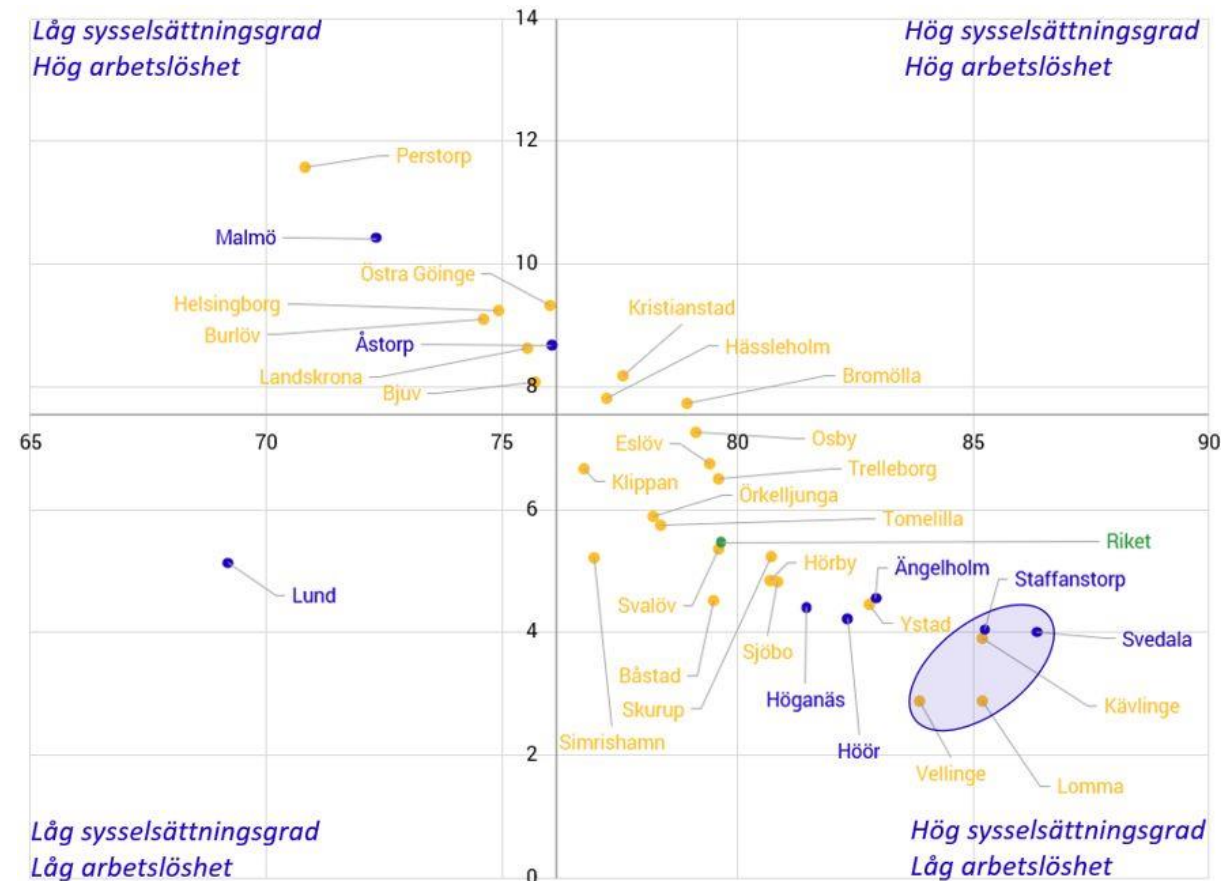
Arbetsmarknaden i Skåne län är tillsammans med Södermanlands läns arbetsmarknad den som har högst arbetslöshet och lägst sysselsättningsgrad (se tidigare [#fredagsdiagram](#)).

Utifrån sysselsättningsgrad och arbetslöshet i Skåne, januari 2024 (BAS), kan vi gruppera Skånes 33 kommuners arbetsmarknader i fyra olika grupper beroende på om respektive kommun har en högre eller lägre nivå än länssnittet.

Malmö och Perstorp har tillsammans med sex andra kommuner i Skåne en för Skåne förhållandevis hög arbetslöshet i kombination med låg sysselsättningsgrad. Ur ett riksperspektiv har Perstorp högst arbetslöshet och endast Lund har lägre sysselsättningsgrad än Perstorp. Lunds låga sysselsättningsgrad förklaras av en hög andel studerande som inte tillhör arbetskraften. På ett års sikt har Malmö en positiv sysselsättningstillväxt. Däremot backar sysselsättningen i Perstorp med drygt 3 procent.

Övrigt att notera är att socioekonomiskt starka kommuner som Kävlinge, Lomma, Staffanstorp, Svedala och Vellinge, (blå ring i diagrammet) har en låg arbetslöshet i kombination med hög sysselsättningsgrad.

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Källa: SCB, BAS.

Anm: Avser ålder 20 - 64 år, jan 2024. x-axel avser sysselsättningsgrad (%) samt y-axel avser arbetslöshet (%).

Blå kommun: negativ sysselsättningstillväxt på ett års sikt. Gul kommun: positiv sysselsättningstillväxt på ett års sikt.

#fredagsdiagram vecka 16

En styrka med Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) är möjligheten till finkorniga analyser. I ett nytt [#fredagsdiagram](#) ges ett exempel på det.

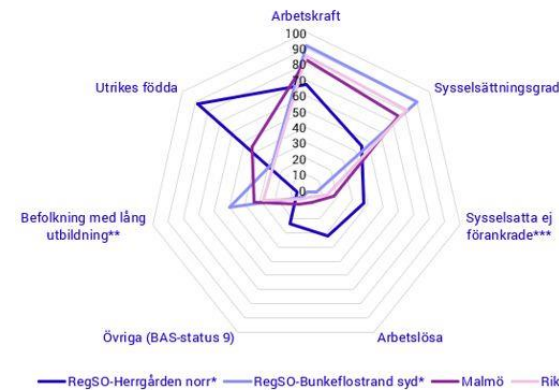
Sysselsättningsgraden i Malmö kommun skiljer sig från den i riket. Det syns också på lägre geografiska nivåer. Fördelningen av Malmös 192 Demografiska statistikområden (DeSO) efter sysselsättningsgraden skiljer sig markant från rikets fördelning. Det finns så kallad negativ skevhet jämfört med riket, dvs en högre andel av DeSO i Malmö har en lägre sysselsättningsgrad jämfört med DeSO i Sverige.

På kommunnivå finns skillnader mot riket i alla de arbetsmarknadsrelaterade och demografiska variablerna som redovisas i spindeldiagrammet nedan. Skillnaderna är större i de demografiska än arbetsmarknadsrelaterade variablerna. Det är framför allt i andelen utrikes födda som diskrepansen är stor. Malmö har 44 procent utrikes födda, medan rikets andel är 27 procent. Samtidigt bor det något fler individer med lång utbildning (tre år eller längre eftergymnasial utbildning) i Malmö jämfört med riket.

Dessutom visar spindeldiagrammet stora kontraster mellan de DeSO i Malmö som har lägst respektive högst sysselsättningsgrad, nämligen RegSO-Herrgården norr (46 %) och RegSO-Bunkeflostrand syd (90 %).

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

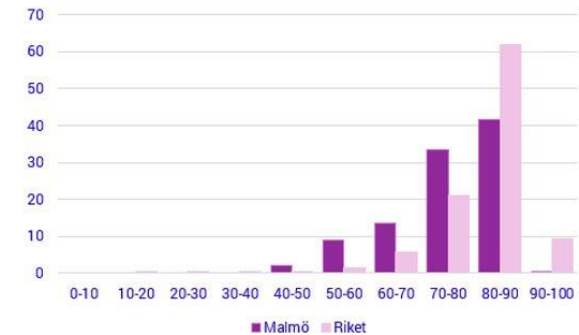
Malmö kommun

Källa: SCB, BAS.

Anm: Avser befolkning mellan 20 och 64, procent, 2022. * Namnen för DeSO är hämtade från RegSO-indelningen (Regionala statistikområden) där DeSO utgör en eller flera delar av RegSO. ** Lång utbildning avser tre år eller längre eftergymnasial utbildning. *** Sysselsatt med arbetsrelaterad inkomst som understiger 212 500 kr.

Fördelningen av DeSO efter sysselsättningsgrad, procent, 2022.

Källa: SCB, BAS.

Anm: Avser befolkning mellan 20 och 64. x-axel avser sysselsättningsgrad. y-axel avser procent.

#fredagsdiagram vecka 17

Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) tillsammans med Yrkesregistret skapar förutsättningar för analyser om bl.a. sysselsättningstillväxt.

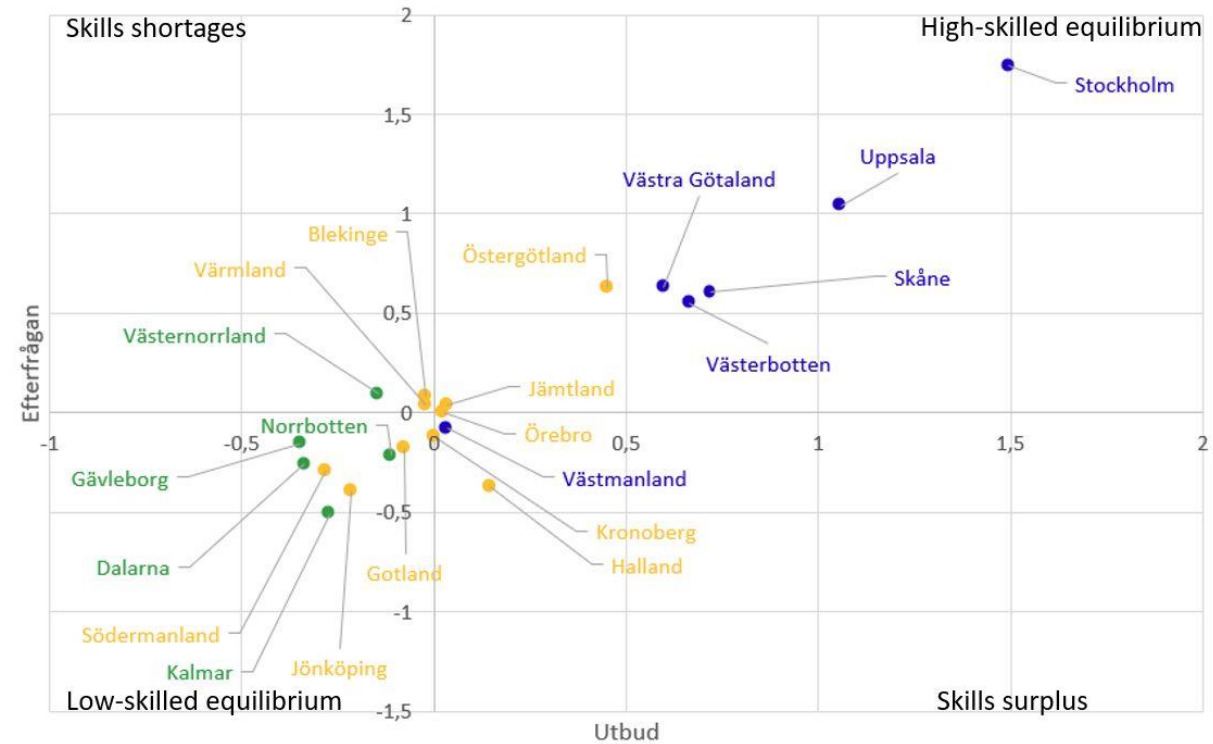
Genom att applicera ett framtaget OECD-mått kan vi bättre förstå balansen mellan utbud och efterfrågan av högutbildade på en geografisk avgränsad arbetsmarknad. Om vi på länsnivå mäter företagens efterfrågan av högutbildad personal genom att beräkna andelen förvärvsarbetande vars yrken kräver fördjupad högskolekompetens och utbudet av högutbildade genom att beräkna andelen individer som är högutbildade kan vi ställa efterfrågan i relation till utbudet av högutbildade på länsnivå. Detta skapar möjligheten att se vilka län som har en jämvikt av högutbildade (nordöstra kvadranten) eller om det finns ett under- respektive överskott av högutbildade.

När både utbud och efterfrågan standardiseras framgår det av figuren att 7 av 21 län har jämvikt av högutbildade. I denna grupp av län ingår Stockholm tillsammans med övriga storstadslän i sällskap med framför allt Uppsala, Västerbotten och Östergötland.

Det som skiljer Uppsala, Skåne, Stockholm, Västerbotten och Västra Götaland från Jämtland och Östergötland är att de förstnämnda (blå län) under den senaste fyraårsperioden har haft en högre sysselsättningstillväxt än riket.

De grönmarkerade länen är de fem län som har uppvisat lägst sysselsättningstillväxt. Flertalet av dessa län kategoriseras i figuren som län med lågt utbud respektive låg efterfrågan av högutbildade.

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Källa: SCB, BAS och Yrkesregistret, 2022. För beräkningar se Froy, F, S Giguère och M Meghnagi (2012), "Skills for Competitiveness: A Synthesis Report", OECD Local Economic and Employment Development (LEED) Working Papers, 2012/09, OECD Publishing.

Anm: **Blå län**: högre sysselsättningsstillväxt än riket under en fyraårsperiod (mellan januari 2020 och januari 2024). **Gul län**: lägre sysselsättningsstillväxt än riket under en fyraårsperiod. **Grön län**: de fem län med lägst sysselsättningsstillväxt under fyraårsperioden.

#fredagsdiagram vecka 18

Vårbudgeten tar upp en diskussion om självförsörjning. Ibland associeras låg självförsörjningsgrad med låglönejobb. Utrikes födda utgör en grupp som är överrepresenterade inom låglönejobb. Enligt Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) från var 27,0 procent av befolkningen i arbetsför ålder utrikes födda januari 2024. Däremot var endast 23,4 procent av sysselsatta och anställda utrikes födda under samma period, vilket tyder på en underrepresentation. Under en fyraårsperiod från januari 2020 har underrepresentationen minskat, då andelen utrikes födda ökade med 1,9 procentenheter samtidigt som andelen anställda ökade med 2,7 procentenheter.

Genom att rangordnar alla anställda efter deras totala löneutbetalningar under januari 2024 och delar in dem i 20 lika stora grupper, kan vi analysera andelen utrikes födda i respektive grupp. Det gör det möjligt att bedöma eventuell över- respektive underrepresentation av utrikes födda i fördelningen i förhållande till medelvärdet och identifiera skevhet.

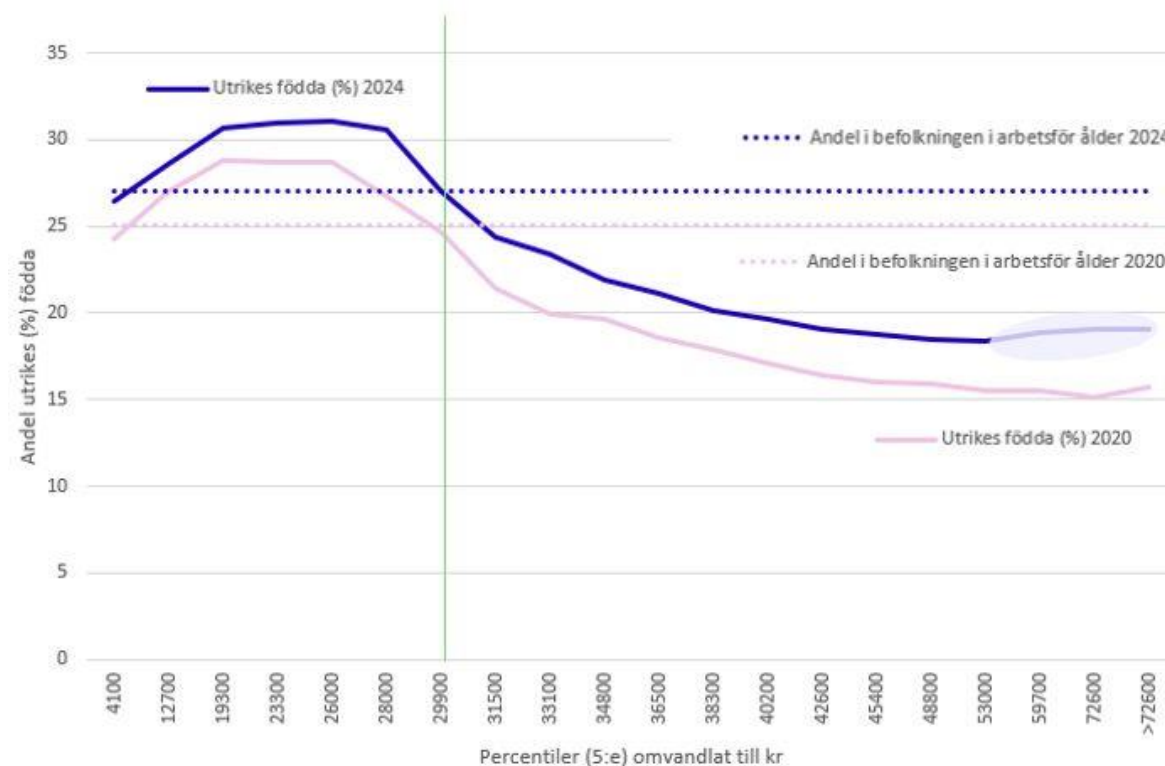
I figuren framgår det att utrikes födda är överrepresenterade fram till en löneutbetalning på ungefär 30 000 kr. Tänkvärt är att medianlönen för 2022 var 34 200 kr och att gränsen för arbetskraftsinvandring ligger nära detta belopp (27 360 kr).

Om vi antar att löneutbetalningar, under 30 000 kr, motsvarar låglönejobb, så har antalet låglönejobb för utrikes födda marginellt ökat sedan 2020, framför allt inom intervallet 26 000 till 30 000 kr. Notera att en inrikes född har 22 procent högre chans ta sig från ett låglönejobb 2020, d.v.s. över tröskelvärde 2024, jämfört med utrikes födda.

Kurvan (blå linjen) i figuren har också förändrats något i den övre fördelningen jämfört med 2020. Något fler utrikes födda har fått höglönejobb. Kan en förklaring vara en högutbildad arbetskraftsinvandring?

Något svårtolkat i figuren är differensen mellan respektive kurva och dess referenslinje. Men den skillnad som syns antyder att underrepresentationen av utrikes födda vid högre löneutbetalningar är något mindre 2024 än jämfört med 2020.

Kontentan är att utrikes födda har ökat sin närvaro på arbetsmarknaden - högre sysselsättningsgrad. Något högre andel än tidigare har fått s.k. låglönejobb, samtidigt har även fler utrikes födda fått bättre betalda jobb, i synnerhet en liten ökning av höglönejobben.

Källa: SCB, BAS.

Anm: Avser sysselsatta individer i arbetsför ålder, d.v.s. mellan 20 och 64 år, jan 2020 respektive jan 2024.

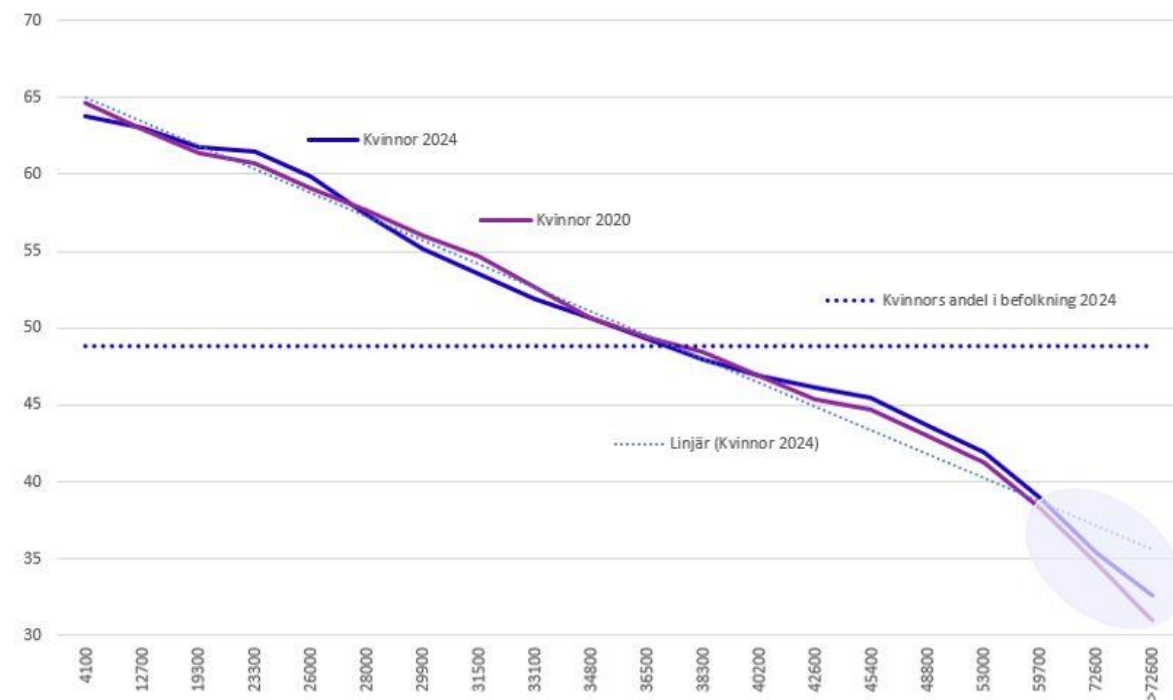
#fredagsdiagram vecka 19

Nästan två av tre med de lägsta löneinkomsterna är kvinnor. Av de 14,7 procent som är svagt förankrade (arbetsrelaterade inkomster under 19 050 kr) på arbetsmarknaden är drygt tre av fem kvinnor. Samtidigt är fler än två av tre med de högsta löneinkomsterna män.

Diagrammet visar att andelen kvinnor är överrepresenterad fram till inkomster mellan 36 100 och 38 300 kr, där andelen sammanfaller med andelen anställda kvinnor på arbetsmarknaden. Förhållandet är nästintill linjärt avtagande fram till 60 000 kr, vilket pekar på ett tröskelvärde till ett s.k. "glass ceiling" för kvinnor inom det privata näringslivet. Det vill säga jobb med inkomster över denna nivå har kvinnor svårare att nå på grund av "osynliga" hinder i samhället. Nästan sju av tio chefer inom den privata sektorn är män, medan inom den offentliga verksamheten är förhållandet mer än det motsatta för kommunerna och regionerna.

Sedan januari 2020 har nästan alla inkomstintervall som representerar en underrepresentation av kvinnor blivit mindre.

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Källa: SCB, BAS.

Anm: Avser sysselsatta individer i arbetsför ålder, d.v.s. mellan 20 och 64 år, jan 2020 respektive jan 2024.

#fredagsdiagram vecka 20

Anställda med specialistkompetens pendlar allt längre

Resultat visar att täta regioners s.k. pendlingsomland utökats. Utav de tre största kommunerna har Stockholms pendlingsomland ökat mest mellan 2020 och 2022. Malmös pendlingsomland har ökat mer än Göteborgs. 10 procent (P90) av arbetskraften i både Stockholm och Göteborg hade, 2022, en resväg på 40 km eller mer (enkel resa - fågelvägen) medan motsvarande tal för Malmö var 45 km. Troligen växer pendlingsområdet dels av att arbetsmarknaden växer samt att arbetsgivare efter Covid-19 pandemin accepterar en högre andel av distansarbete. Där det senare öppnar upp möjligheten att hitta arbetskraft längre ifrån arbetsplatsen. Intressant är att P90 värdet för riket också var 40 km. Kan Malmös större avstånd indikera på att Malmös arbetsgivare har svårare att få tag i sin specialistkompetens i närområdet än t.ex. Göteborg och Stockholm?

Mellan 2020 och 2022 ökade längden på arbetsresor till Stockholm med 13 km eller mer (från 27 km till 40 km) för de 10 procent som pendlade längst (P90) och vars yrken kräver fördjupad högskolekompetens. Svagare ökning ses även hos arbetsgivare i Malmö och Göteborg (ökningar på 4,4 respektive 3,9 km).

Tidigare resultat kan ställas i kontrast till pendlingsområdet för yrken som inte har samma möjlighet att arbeta hemifrån, t.ex. yrken inom service-, omsorgs- och försäljningsarbete (SSYK 5). Ökningen var marginell och gränsvärdet (P90) för riket var 28 km.

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Förändring av avstånd i km mellan bostad och arbetsplats, 2020 och 2022

Lägesmått	Yrken med fördjupad högskolekompetens (SSYK 2)			Riket	
	Göteborg	Malmö	Stockholm	SSYK 2	SSYK 5
P50	0,2	0,0	0,3	0,2	0,0
P75	0,9	0,4	0,9	0,6	0,1
P90	3,9	4,4	13,0	2,6	0,2
P95	5,5	10,5	56,7	6,5	0,7
Medel	2,4	1,5	5,2	2,0	0,4

Källa: SCB, BAS och Yrkesregistret.

Amn: Förändring av avstånd i km (mellan bostad och arbetsplats) och avser fågelvägen för sysselsatta mellan 15 och 74 år. SSYK 5 avser yrken inom service-, omsorgs- och försäljningsarbete. P50 avser den mittersta observation. Medan P90 innebär att 90 procent av de sysselsatta har kortare avstånd medan 10 procent har längre avstånd.

#fredagsdiagram vecka 21

Endast två tredjedelar åter i sysselsättning

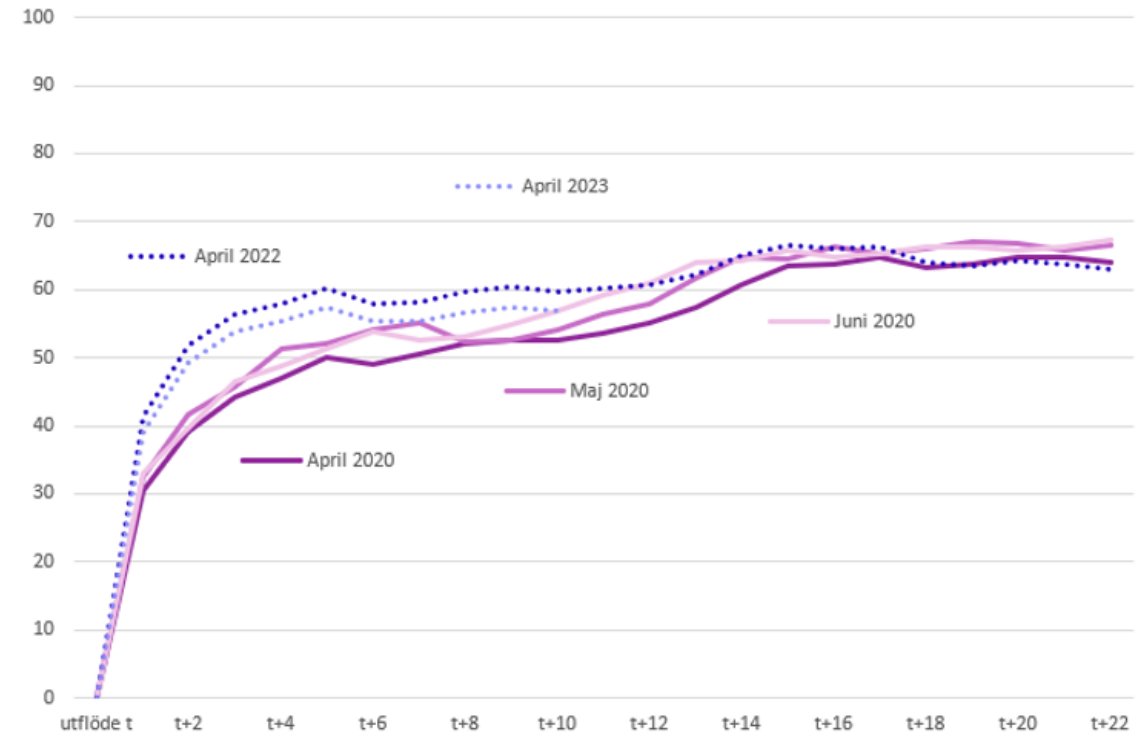
När Covid-pandemin spred sig i början av 2020 förändrades människors köpbeteende och många anställda inom bl.a. hotell och restaurangbranschen; kultur, nöje och fritid förlorade sysselsättningen. Av de som blev av med sin sysselsättning i början av pandemin hade ungefär hälften av dem åter blivit sysselsatta fem månader senare. För individer som blev av med sysselsättningen i april 2022 eller 2023 var redan hälften återigen sysselsatta två månader senare. Skillnaden kan tolkas som en effekt kopplat till pandemin.

Det anmärkningsvärda är att nästan två år senare var endast två tredjedelar återigen tillbaka i sysselsättning, oavsett om de förlorade sysselsättningen i början eller slutet av pandemin.

Men vad gör folk istället? Utav dem som blev av med sysselsättningen under pandemin var nästan 8 procentenheter arbetslösa. Cirka 5 procentenheter gått i pension, en mindre del studerar eller finns inte längre i Sverige. Störst grupp individer, cirka 10 procentenheter, är kategoriserad i BAS-registret tillhörande gruppen Övrig, vilka kan t.ex. vara arbetslösa med inte registrerat sig hos Af, erhåller ekonomiskt bistånd, försörjs via sin partner m.m.

Är det svaga återinträdet till sysselsättning ett tecken på ökad matchningsproblematik på svenska arbetsmarknaden?

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Källa: SCB, BAS.

Anm: Avser individer, mellan 20 och 64 år, som innan de flödar ut från sysselsättning varit sysselsatta under minst ett kvartal. x-axel avser tid efter utflöde ur sysselsättning och y-axel avser procent.

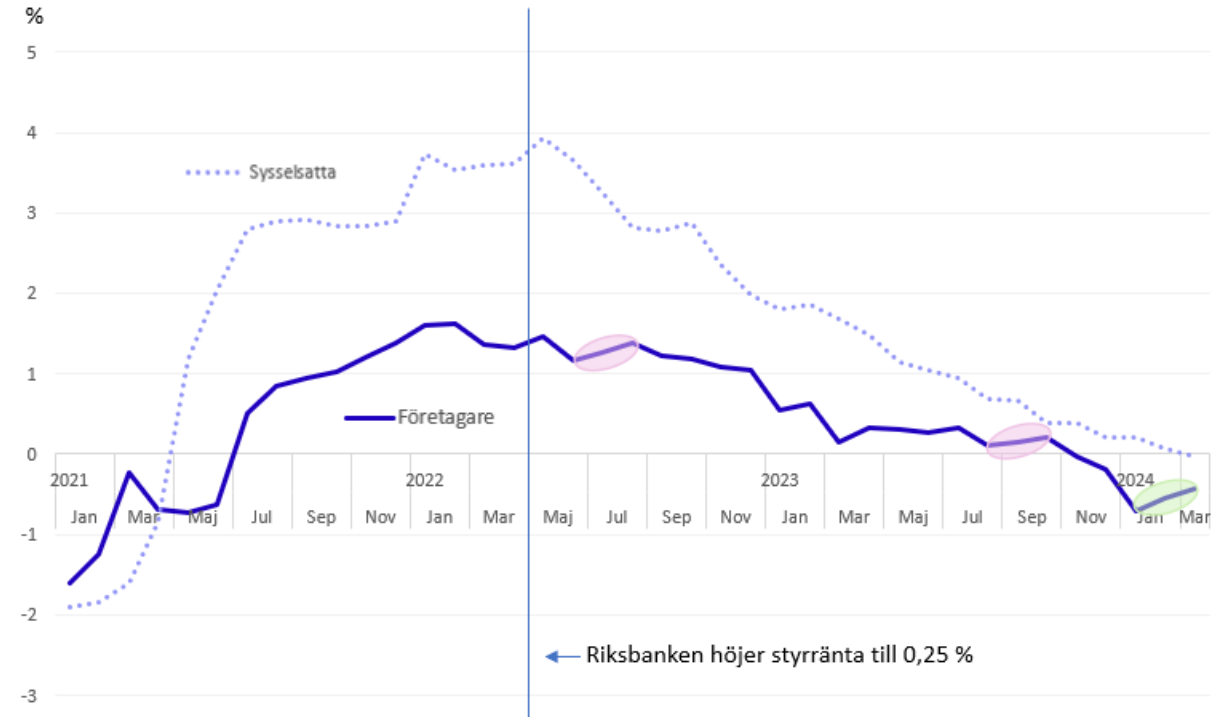
#fredagsdiagram vecka 22

Minskningen av antalet företagare är bruten i ekonomin

Första gången sedan mars 2022 ser det nu ut som att trendminskningen av antalet företagare är bruten (grön oval). Även om det tidigare har funnit tillfälligen (rosa oval) med två efterföljande månader av bruten trendutveckling verkar den positiva utvecklingen i början av 2024 starkare än de tidigare uppgångarna. Inflationen är på väg ned, Riksbanken har sänkt styrränta med 25 punkter och har dessutom annonserat att fler sänkningar är på väg. Ur ett makroekonomiskt perspektiv ser situationen nu ljusare ut än tidigare.

I litteraturen nämns det att företagande, i synnerhet antalet nystartande företagare, kan ses som en s.k. ledande variabel i den ekonomiska utvecklingen. Om så är fallet kommer vi snart se en vändning av sysselsättningstillväxten, eller vad tror ni?

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Källa: BAS, SCB.

Anm: Avser individer, mellan 15 och 74 år, som antingen är företagare och sysselsatt, eller enbart sysselsatt enligt BAS.

#fredagsdiagram vecka 23

Högst inkomstutveckling i Solna, lägst i Strömstad

På kommunnivå var anställdas inkomstutveckling, medianvärde, 12,5 procent mellan första kvartalet 2020 och motsvarande period 2024. Detta när KPI steg under motsvarande period med 23,9 procent.

Geografiskt är många av kommunerna som hade högst inkomstutveckling lokaliserade runt våra tre storstäder. Det finns dock undantag, t.ex. Habo, Perstorp och Trosa. Men dessa tre är utpendlingskommuner.

Inkomstutveckling är högst bland anställda som bor i Solna, 18,1 procent. Men intressant är att en del kommuner i Norrbottens län samt Skellefteå (placering 8) och Umeå i Västerbottens län placerar sig i topp av utvecklingen. Det ger en indikation på var efterfrågan på arbetskraft är hög. Lägst inkomstutveckling hade anställda i gränskommunen Strömstad, 8,2 procent, som har en branschstruktur med hög övervikt mot gränshandel och gränspendling.

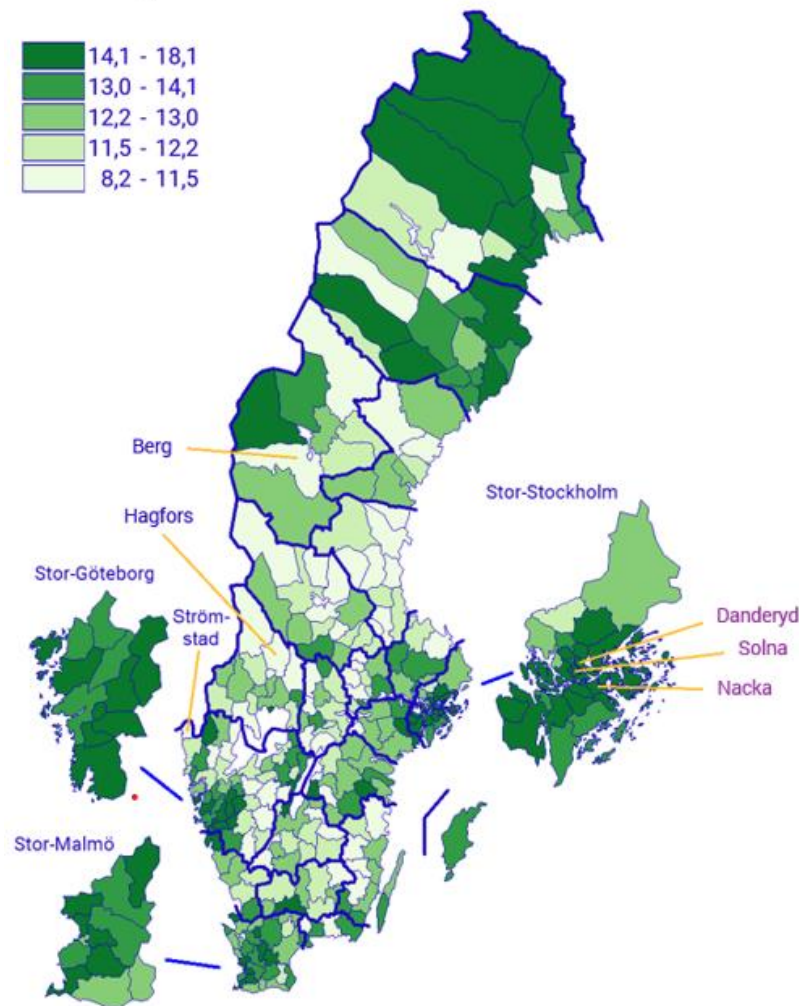
Tittar vi på nivåer på löneutbetalningarna istället för den procentuella utvecklingen så fick en anställd i genomsnitt 32 200 kr i kontanta bruttolön per månad under första kvartalet 2024 (medianvärde på kommunnivå). Solna som hade högst genomsnitt låg på 41 500 kr medan Strömstad hade lägst på 27 900 kr.

Detta en tydlig bild på hur diversifierat Sverige är på kommunnivå.

[Metod: Analysen använder sig av en metod som beräknar medianinkomsten för anställda för månaderna januari till mars per kommun. Därefter beräknas ett medelvärde per kommun för kvartalet. Således reflekterar värdena dels en representativ anställd på kommunnivå och i vissa fall en representativ kommun i Sverige.]

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Anställdas inkomstutveckling mellan Q1 2020 och Q1 2024 per kommun, medianvärde, procent

Källa: BAS, SCB, egna beräkningar.

Anm: Lila kommunnamn markerar kommuner med högst inkomstutveckling medan blå kommunnamn markerar kommuner med lägst inkomstutveckling.

#fredagsdiagram vecka 24

Norrbottnens och Västerbottens län i topp

I BAS definieras en person som arbetslös om individen inte anses vara sysselsatt men är inskriven hos Arbetsförmedlingen som arbetssökande. En fördel med BAS-registret är att det tillåter finkorniga analyser av t.ex. arbetslöshet för lokala arbetsmarknader (LA).

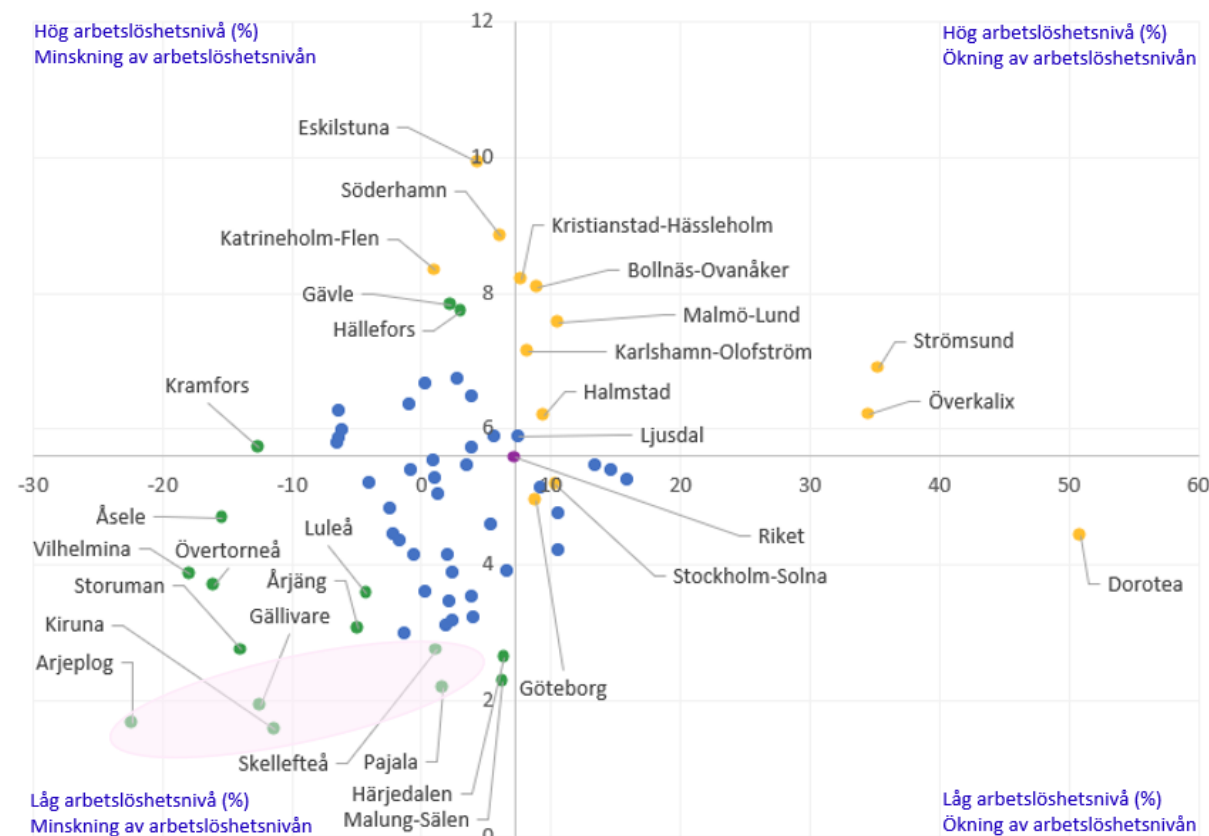
I figuren ses tydliga indikationer på hur arbetslösheten har minskat för en del LA:an i Norrbottens och Västerbottens län från en redan låg nivå. Även om dessa LA:an är små utmärker sig t.ex. Arjeplog, Gällivare, Kiruna, Pajala och Skellefteå genom att antingen minskat arbetslösheten och/eller ha en låg arbetslöshetsnivå. Samtidigt som sysselsättningsgraden har ökat för dessa LA:an (grön markering).

I andra änden ses Doroteas, Strömsunds och Överkalix LA. Där har arbetslösheten ökat med drygt 50 procent i Dorotea respektive 35 procent för de två övriga LA:an, dock till en modest nivå utifrån ett Sverige-perspektiv. I dessa LA har dock sysselsättningsgraden minskat (gul markering).

Noterbart är att Södermanlands län återigen sticker ut. Två lokala arbetsmarknader, dels Eskilstuna dels Katrineholm-Flen har bland den högsta arbetslösheten av alla LA:an i Sverige. Dock har arbetslösheten ökat lite mindre än rikssnittet men det negativa är att parallellt har sysselsättningsgraden utvecklats negativt.

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Förändring av arbetslöshetsnivån mellan mars 2023 och mars 2024, samt arbetslöshetsnivån i mars 2024, lokala arbetsmarknader

Källa: BAS, SCB, egna beräkningar.

Anm: Avser individer mellan 20 och 64 år. Grönt indikera att sysselsättningsgraden vuxit mellan mars 2023 och mars 2024, medan gul markerar motsatsen. Blå markerar lokala arbetsmarknader som inte beräknats. Axlar skär vid rikssnittet.

#fredagsdiagram vecka 25

Enligt Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) minskade antalet sysselsatta i ekonomin i mars 2024 jämfört med motsvarande månad 2023. Det var första gången sedan pandemin som sysselsättningen minskade.

Trots att byggbranschen har 7 procent av de sysselsatta så hade branschen den största påverkan av alla branscher på ekonomins sysselsättningsutvecklingen (-0,28 procentenheter).

Källa: SVEK (Nr. 6, 2024), SCB.

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Byggbranschen brukar ligga tidigt i konjunkturcykeln

Antal sysselsatta i hela ekonomin respektive byggbranschen. Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Källa: BAS, SCB, egna beräkningar.

#fredagsdiagram vecka 32

Antalet sysselsatta inom byggbranschen fortsätter att minska

I maj 2024 minskade antalet sysselsatta på arbetsmarknaden med 0,24 procent jämfört med motsvarande månad året innan. Det är den största minskningen av antalet sysselsatta sedan årsskiftet.

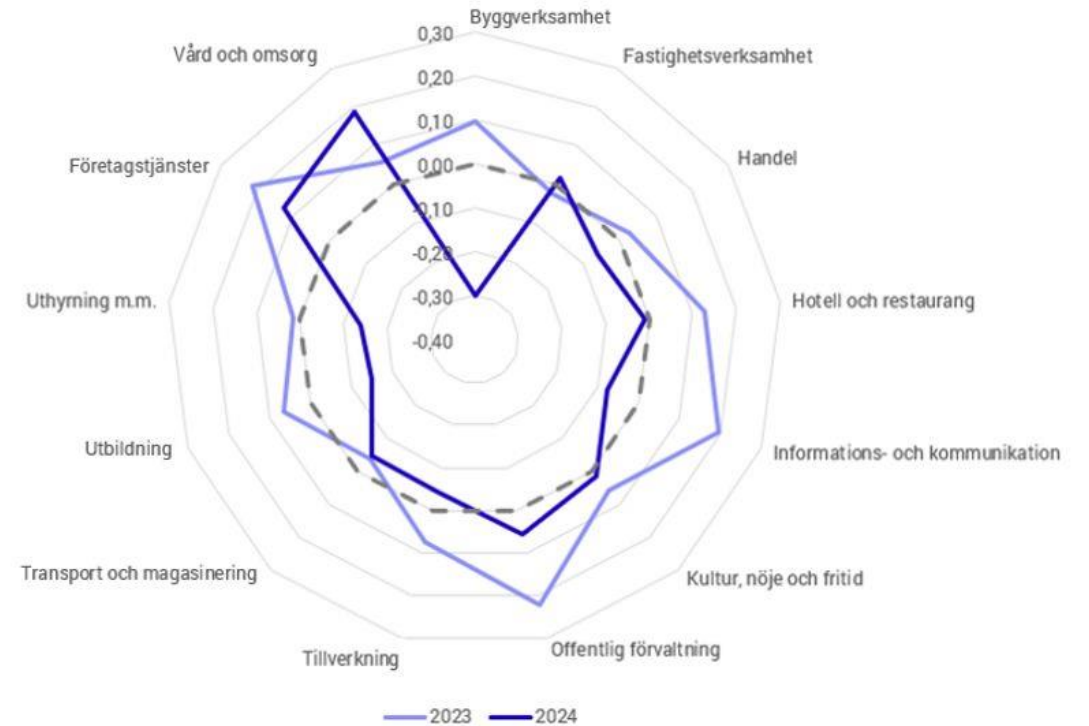
Byggbranschen är för närvarande den bransch som tappar flest sysselsatta, procentuellt sett. I maj minskade antalet sysselsatta i branschen med 4,2 procent, vilket bidrog mest till sysselsättningsnedgången (minus 0,30 procentenheter) på arbetsmarknaden. På ett års sikt har byggverksamheten gått från att nettoanställa (0,1 procentenheter) till att vara den bransch som påverkar sysselsättningen mest negativt.

Av de 13 större branscher (se figur) i ekonomin bidrog åtta branscher till en minskning av antalet sysselsatta medan fem branscher, bl.a. vård och omsorg samt offentlig förvaltning bidrog till en ökad sysselsättning. Vård och omsorg var för övrigt den bransch som bidrog mest till en ökad sysselsättning.

I ett geografiskt perspektiv är det fortfarande byggbranschen i Skånes län som procentuellt minskar mest (6,8 procent). Av Sveriges 21 län var det endast byggbranschen i Norrbottens län som uppvisade en positiv sysselsättningstillväxt.

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Branschers bidrag till sysselsättningsförändringen, maj (y/y), procentenheter

Källa: SCB, BAS.

Amn: Förändringen, maj 2024 respektive maj 2023, avser sysselsatta individer mellan 15 och 74 år. Streckad grå linje markerar gränsen mellan positivt och negativt sysselsättningsbidrag.

#fredagsdiagram vecka 33

Starkast utveckling i norr

Antalet sysselsatta fortsätter att minska på arbetsmarknaden. I maj 2024 var antalet sysselsatta enligt Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) 0,24 procent färre än jämfört med motsvarande månad året innan. Om vi tar hänsyn till förändringar i arbetskraftens storlek, är nedgången i andelen sysselsatta i ekonomin 0,44 procent, vilket beror på att arbetskraften fortsätter att öka.

I en tid då situationen på arbetsmarknaden försämras, kan vi konstatera att andelen individer som varken arbetar eller studerar (IVAS) i förhållande till den potentiell arbetskraft ökar. Denna andel har ökat ända sedan maj förra året.

Ur ett geografiskt perspektiv ökade andelen sysselsatta endast i norra Sverige och i Dalarna. Norrbotten hade den största ökningen av andelen sysselsatta med 0,21 procent. Bland länen var det Skåne som minskade mest med 0,76 procent. Norrbotten utmärker sig inte enbart genom högst utvecklingen av andelen sysselsatta, utan även genom att andelen individer som vare sig arbetar eller studerar minskade mest. Bland länen som ökade andelen IVAS mest ses Kalmar och Jönköping.

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Källa: BAS, SCB.

Anm: Avser individer, mellan 15 och 74 år, maj 2024 jämfört med maj 2023. x-axel avser förändringen av andelen IVAS (%) samt y-axel avser förändringen av andelen sysselsatta (%). Axlarna skär varandra vid rikssnittet.

#fredagsdiagram vecka 34

Tillverkningsindustrin går starkast i Västerbottens län

Fler än var tionde person som är sysselsatt jobbar i tillverkningsindustrin, och drygt en fjärdedel av dem jobbar i Västra Götalands län. Mycket kopplat till företag inom och relaterat till fordonsindustrin.

Inom tillverkningsindustrin minskade antalet sysselsatta mellan maj 2024 och samma månad föregående år med 0,40 procent. Det motsvarar nästan 2 200 sysselsatta. Det är en marginellt större nedgång än för sysselsättningen i hela ekonomin (-0,24 procent).

På ett års sikt, mellan maj 2024 och maj 2023, är det i Västerbottens län som tillverkningsindustrin växer starkast, hela 9,8 procent. Den starka utvecklingen är till stor del kopplad till satsningen inom grön teknik och hållbar energi det vill säga den gröna omställningen. Bland övriga län var det i Kalmar län som sysselsättningsutvecklingen inom tillverkningsindustrin var lägst (-7,7 procent).

Även sett i ett längre tidsperspektiv, mellan januari 2021 och maj 2024, är det i Västerbottens län som tillverkningsindustrin har högst genomsnittliga månadsutveckling (y/y), 6,5 procent. Procentuellt sett är utvecklingen betydligt högre än alla övriga län. Närmast efter Västerbotten kommer Blekinge och Stockholms län (2,5 respektive 2,4 procent) och därefter Örebro län (1,9 procent). Kalmar län är även här det län som under perioden hade lägst genomsnittlig sysselsättningsutveckling (-1,4 procent).

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Tillverkningsindustrin, maj 2024

Län	Antal sysselsatta	Månadsutveckling y/y %	Genomsnittlig månadsutveckling ¹ %
Stockholm	71 000	1,8	2,4
Uppsala	12 100	-2,5	0,7
Södermanland	15 500	-1,6	0,2
Östergötland	31 200	1,5	1,1
Jönköping	38 500	-3,4	0,4
Kronoberg	18 300	-2,9	1,4
Kalmar	16 800	-7,7	-1,4
Gotland	1 600	-0,4	1,1
Blekinge	12 100	3,6	2,5
Skåne	56 800	-1,9	1,1
Halland	15 600	-2,7	-0,1
Västra Götaland	114 700	-0,7	0,4
Värmland	17 400	0,4	1,0
Örebro	20 400	0,6	1,9
Västmanland	22 200	3,6	1,6
Dalarna	18 800	1,0	0,5
Gävleborg	17 500	-3,4	-0,7
Västernorrland	13 500	1,7	1,0
Jämtland	4 400	-5,3	0,1
Västerbotten	17 700	9,8	6,5
Norrbottn	10 600	-1,2	0,7
Riket	546 700	-0,4	1,0

Källa: BAS, SCB.

Anm: Sysselsatta individer mellan 15 och 74 år. ¹ Genomsnittlig månadsutveckling motsvarar medelvärdet av månadsförändringarna, (y/y), mellan januari 2021 och maj 2024.

#fredagsdiagram vecka 35

Utländsk arbetskraft driver tillväxten i Västerbottens tillverkningsindustri

Enligt SCB fanns det 85 000 lediga jobb under första kvartalet 2024. Av dess jobb kan 33 000 tillsättas omedelbart. En del av denna efterfrågan kan kopplas till den gröna omställningen inom tillverkningsindustrin. Procentuellt växer tillverkningsindustrin mest i Västerbotten och har gjort det under en längre tid.

Under de senaste fyra åren har tillverkningsindustrin i Sverige vuxit med 15 400 sysselsatta, och 4 800 av dem kan tillskrivas expansionen i Västerbotten. Detta trots att tillverkningsindustrin i Västerbotten står för drygt 3 procent av sysselsättningen inom tillverkningsindustrin.

Av de 17 300 som var sysselsatta i Västerbotten i tillverkningsindustrin i juni 2024 var 8 200 inte sysselsatta i regionen och branschen 4 år tidigare. Av de nyrekryterade bodde fler än hälften (58,3 procent) av dem redan i närområdet, d v s inom Västerbottens länsgräns. Det finns en tydlig närhetsprincip vid rekrytering, men många rekryterades även från andra delar av Sverige. Dessutom har många utrikes födda kommit till Sverige. Drygt var fjärde individ av de rekryterade, 2 100 personer, var inte folkbokförd i Sverige fyra år tidigare. De vanligaste födelseländerna är Indien, Pakistan, Nigeria och Polen. Totalt handlar det om personer från över 100 länder.

När vi jämför andelen som rekryterades till tillverkningsindustrin i Västerbotten från utlandet (de 25 procent) har både Västra Götalands (betydelsefull fordonsindustri) respektive Blekinges läns (näst högst tillväxt efter Västerbotten) tillverkningsindustrier betydligt lägre andelar (8,2 respektive 3,2 procent). Även motsvarande andel för riket var 8,5 procent. Västerbottens tillverkningsindustri rekryter i stor utsträckning från utlandet.

Medianinkomsten var i juni 2024 något högre hos de utrikes rekryterade i Västerbotten än inrikes rekryterade individerna (47 700 jämfört 41 400 kr). Det kan förklaras av två effekter: dels högre inkomster generellt, särskilt för de som tjänar mest, men att färre individer jobbar deltid. Om kompetens kan likställas med inkomstnivå är det en indikation på att rekryteringarna från utlandet ligger på en något mer kompetensnivå än övriga rekryteringar.

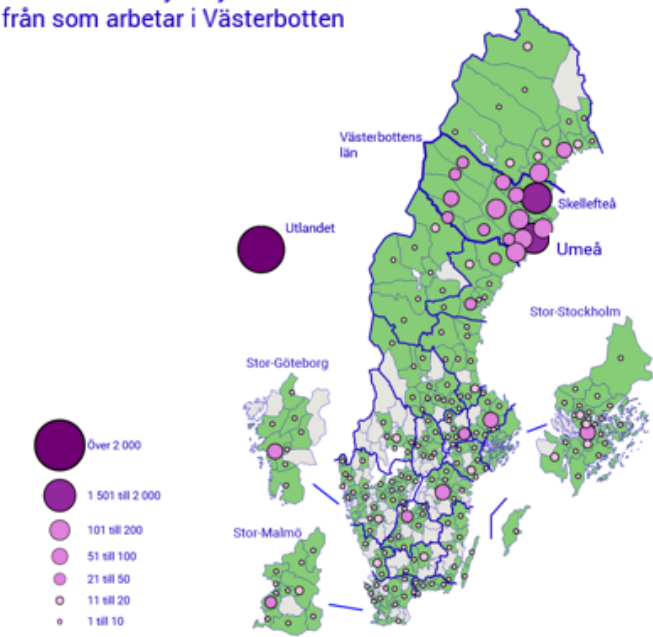
I ett geografiskt perspektiv är medianinkomsten för rekryterade från utlandet till Västra Götalands tillverkningsindustri högre (53 000 kr) än i Västerbotten. Det kan tyda på att tillverkningsindustri i Västra Götaland igenomsnitt söker en än mer kompetent personal än motsvarande efterfrågan i Västerbotten.

[#fredagsdiagram](#) [#workinsweden](#) [#SCB](#)

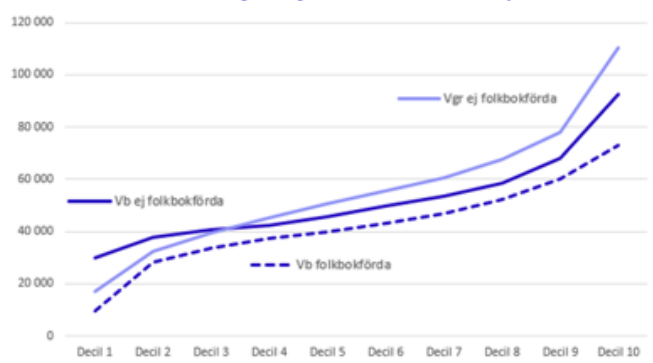
Tillverkningsindustrin, juni 2024

Län	Andel rekryterade ej folkbokförda
Stockholm	10,9
Uppsala	4,1
Södermanland	5,4
Östergötland	4,2
Jönköping	6,0
Kronoberg	6,0
Kalmar	3,8
Gotland	4,9
Blekinge	3,2
Skåne	6,7
Halland	3,2
Västra Götaland	8,2
Värmland	2,9
Örebro	3,7
Västmanland	13,5
Dalarna	10,2
Gävleborg	2,6
Västernorrland	2,9
Jämtland	4,8
Västerbotten	25,3
Norrbotten	3,1
Riket	8,2

Vart kommer nyrekryterad arbetskraft från som arbetar i Västerbotten

Medianinkomst för nyrekryterad arbetskraft per decil

Källa: BAS, SCB. Anm: Sysselsatta individer mellan 20 och 64 år. Inkomster avser juni 2024.

#fredagsdiagram vecka 36

Få studenter vid tekniska högskolor och äldre universitet jobbar vid sidan av sina studier

Nu har en ny skoltermin startat för landets universitets- och högskolestudenter. En fråga är hur studenter som läser på program försörjer sig under skoltiden. En möjlighet för att dryga ut studielån och -bidrag är att extraknäcka vid sidan av studierna. Förutsättningarna att göra så beror dels av viljan att tjäna lite extra, utbudet av extraknäck, dels möjligheten till att kombinera jobb och studier med varandra. Studenterna delas in i två grupper, de som under vårterminen klarade av minst 30 högskolepoäng samt de som tagit färre poäng.

Beroende på vilken lärosäte och studieort studenter är inskrivna vid varierar andel extraknäckare stort. Tydligt är ändå att programstudenter, som klarat 30 HP och är inskrivna vid renodlade tekniska högskolor generellt har en lägre sannolikhet, ca en tredjedel, att kombinera studier med extraknäck. Till denna grupp inkluderas även i stor utsträckning de äldre universiteten. I andra änden av skalan hittar vi framför allt yngre högskolor/universitet där upp till två tredjedelar av programstudenterna kombinerar sina studier med extraknäck.

Om vi däremot studerar programstudenter, som klarat av färre än 30 HP är extraknäck betydligt vanligare. Det är entydiga resultat – när programstudenter har färre poäng var det mer vanligare att studenter jobbat vid sidan av studier. Vad skillnaden mellan studenterna som har minst 30 HP eller färre än 30 HP beror på är svårare att förklara. Är studietakten lägre för att kunna jobba vid sidan om studierna eller tränger jobb undan studier.

Vad skillnaden mellan lärosäten beror på är också svårt att svara på. Möjliga faktorer kan vara bristande utbud av extraknäck eller svårigheten att kombinera studier och jobb. En annan faktor som varierar är föräldrarnas möjlighet och vilja att hjälpa sina barn ekonomiskt under studietiden. Men faktorn kvarstår att det finns en stor skillnad mellan lärosätena.

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Lärosäte	Studieort	Andel som kombinerar	
		>=30 HP	<30 HP
Uppsala universitet	GOTLAND	26	
Linköpings universitet	LINKÖPING	30	63
Chalmers tekniska högskola	GÖTEBORG	30	43
Sveriges lantbruksuniversitet	LOMMA	31	
Lunds universitet	LUND	31	43
Blekinge tekniska högskola	KARLSKRONA	33	58
Sveriges lantbruksuniversitet	UPPSALA	34	35
Kungl. Tekniska högskolan	STOCKHOLM	36	43
Umeå universitet	UMEÅ	36	61
Luleå tekniska universitet	LULEÅ	37	58
Högskolan i Skövde	SKÖVDE	39	58
Uppsala universitet	UPPSALA	39	50
Karolinska institutet	STOCKHOLM	40	65
Linköpings universitet	NORRKÖPING	41	
Linnéuniversitetet	KALMAR	42	64
Linnéuniversitetet	VÄXJÖ	45	71
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	JÖNKÖPING	45	72
Mittuniversitetet	ÖSTERSUND	45	
Lunds universitet	HELSINGBORG	46	
Konstfack	STOCKHOLM	46	
Örebro universitet	ÖREBRO	46	71
Handelshögskolan i Stockholm	STOCKHOLM	46	
Mittuniversitetet	SUNDSVALL	47	60
Karlstads universitet	KARLSTAD	48	72
Göteborgs universitet	GÖTEBORG	48	74
Högskolan Dalarna	BORLÄNGE	49	
Högskolan i Halmstad	HALMSTAD	50	55
Karolinska institutet	SOLNA	50	59
Karolinska institutet	HUDDINGE	51	69
Mälardalens universitet	VÄSTERÅS	52	68
Malmö universitet	MALMÖ	52	78
Högskolan Väst	TROLLHÄTTAN	53	76
Högskolan i Gävle	GÄVLE	54	68
Högskolan Dalarna	FALUN	54	82
Mälardalens universitet	ESKILSTUNA	54	65
Sophiahemmet Högskola	STOCKHOLM	55	
Högskolan Kristianstad	KRISTIANSTAD	55	77
Stockholms universitet	STOCKHOLM	56	72
Högskolan i Borås	BORÅS	60	77
Gymnastik- och idrottshögskolan	STOCKHOLM	61	
Röda Korsets Högskola	HUDDINGE	62	
Marie Cederschiöld högskola	STOCKHOLM	65	
Södertörns högskola	HUDDINGE	66	

Källa: SCB, Högskoleregistret samt BAS.

Anm: Samtliga registrerade programstudenter, våren 2022, på grund- och avancerad nivå. För att räknas som student som kombinerar studier och extraknäck måste individen ha fått minst en arbetsinkomst under månaderna mellan mars och maj 2022. Andelen som kombinerar är genomsnittet under perioden. Redovisar studieorter med 500 eller fler programstudenter i respektive kategori.

#fredagsdiagram vecka 37

Tecken på en starkare arbetsmarknad

Sysselsättningsökningen har avtagit sedan maj 2022. I juni 2024 var det fjärde månaden i rad som sysselsättningen minskade (y/y). Trendmässigt pekar utvecklingen nedåt. Riksbanken sänkte nyligen styrräntan med 25 punkter och annonserade samtidigt att fler räntesänkningar är att vänta framöver. Konjunkturinstitutet skrev i sin Konjunkturläge 2024, augusti i år, att "Konjunkturen bedöms därför börja återhämta sig senare i år [2024] och arbetslösheten vänder nedåt."

Om vi istället för att studera sysselsättningen som helhet fokuserar på nettoförändringen av antalet sysselsatta genom att analysera in- och utflödet av sysselsatta ses vissa positiva signaler: På mycket kort sikt ser vi att utflödet marginellt minskar men framför allt att inflödet av sysselsatta ligger i en svagt uppåtgående trendkanal.

Tidigare har vi sett att buffertarbetskraftens beteende (Andersson, F.W. (2024), "Förändring av arbetsmarknadsflöden – en tidig konjunktursignal?", *Ekonomisk Debatt*, 1/52.) till viss del samstämmer med företags anställningsplaner som Konjunkturinstitutet publicerar månadsvis. Buffertarbetskraften består av individer som är svagt förankrade på arbetsmarknaden. Hamnar de i en period av arbetslöshet tar det längre tid för dem att återigen matchas mot en arbetsgivare än för kärnarbetskraften. Nu visar buffertarbetskraftens beteende på en uppåtgående trend, dvs. företag anställer fler personer ur buffertarbetskraften.

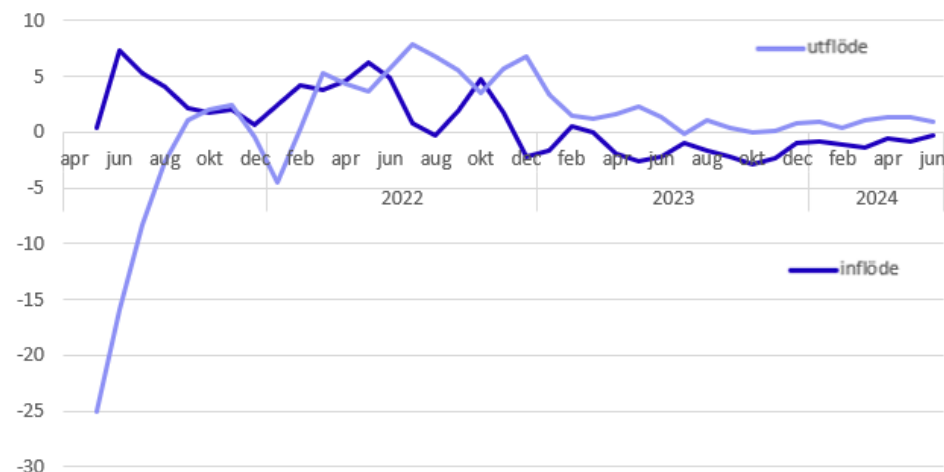
Sysselsättningsmässigt finns det lediga jobb, enligt SCB fanns det under andra kvartalet 110 400 vakanser i ekonomin, dvs. jobb som omedelbart kan tillsättas. Även Inköpschefsindex för tillverkningsindustrin (PMI) i augusti visade tecken på en uppåtgående situation.

Ett annat positivt tecken är att antal konkurser minskar trendmässigt, dock är y/y-utvecklingen fortsatt positiv.

Ett negativt tecken är att antal varsel fortsätter att öka.

Sammanfattningsvis kan vi säga att det finns tecken på en starkare arbetsmarknad.

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Källa: BAS, SCB.

Anm: Flöden mäter hur sysselsatta individer mellan 15 och 74 år går till ej sysselsättning kommande månad eller vice versa. Tidsserierna använder 4 månaders glidande medelvärde.

Källa: BAS, SCB.

Anm: Förändringen av aktivitetschansen (FAC) enligt Andersson, F.W. (2024), "Förändring av arbetsmarknadsflöden – en tidig konjunktursignal?", *Ekonomisk Debatt*, årg 52, nr 1, s 66 - 72.

#fredagsdiagram vecka 38

Utländska talanger – hur många är de?

Hur kan vi med hjälp av registerdata identifiera talang i Sverige. Om vi inspireras av hur de i Estland definierar talang kan vi genom att tillämpa krav på viss inkomst- och utbildningsnivå (årsinkomst överstiger P90 samt minst en treårig eftergymnasial utbildning, utbildningskravet gäller ej för företagare) identifiera talang.

Bland de sysselsatta 2022 skulle 1,2 procent kunna anses vara utländska talanger enligt dessa kriterier. Nästan 4 av 5 utländska talanger jobbar i Sveriges tre största län. Drygt 52 procent av dem jobbar i Stockholms län. Jämfört med andelen utrikes födda som är sysselsatta i länet totalt sett (34 procent), är det en överrepresentation. I Västra Götaland är överrepresentationen marginell, medan Skåne istället har en underrepresentation av utländsk talang.

Hur skulle ni mäta talang inom arbetsmarknaden i registerdata?

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

#fredagsdiagram vecka 41

Rikare företagare

I december 2022 nådde inflationen (kpi) sin högsta nivå sedan 1990-talets finanskris och var tvåsiffrig. Alla som handlade exempelvis livsmedel märkte av butikernas prisökningar. Svenskarna upplevde en reallöneminskning, vilket resulterade i att tio års av ökad köpkraft försvann.

De anställdas disponibla inkomst, nominell nivå, ökade mellan åren 2019 och 2022 med 9,6 procent (medianvärdet). En grupp som ökade den disponibla inkomsten något mer var företagare i AB (BAS definition av företagare). Deras disponibla inkomst steg med 10,7 procent. Där den disponibla inkomsten är: Summan av alla inkomster räknat efter skatt och inklusive barnbidrag, sjukpenning och andra transfereringar.

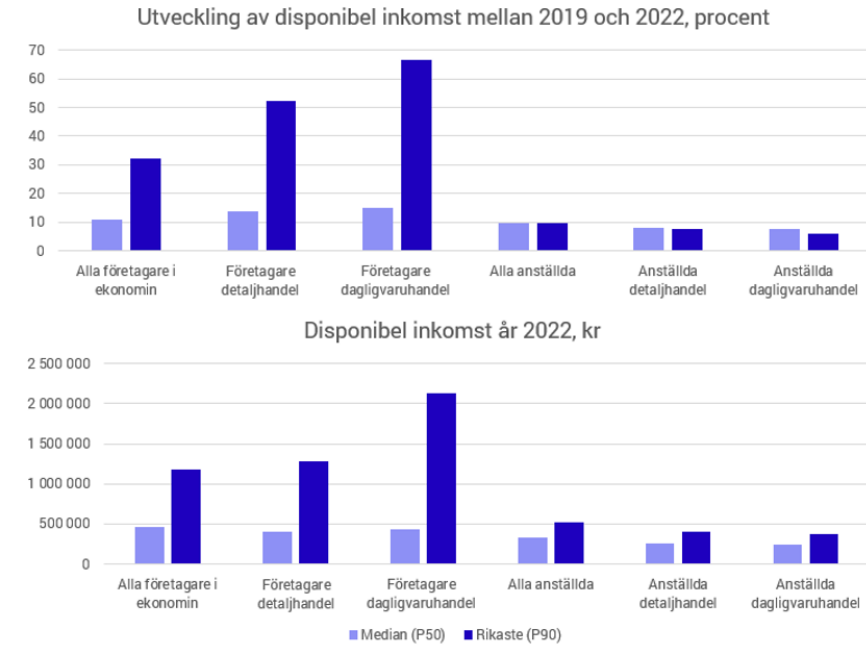
När livsmedelspriserna under pandemin steg blev svenskarna mindre lojala sina "vanliga" butiker och lågpriskedjor ökade sina marknadsandelar. Dessutom skedde en strukturell förändring där livsmedelsbutiker tog marknadsandelar från restauranger. Trots individens ändrade inköpskanaler och matvanor ökade företagare inom dagligvaruhandeln sin disponibla inkomst med 15,0 procent. Det är nästan en dubbelt så stor ökning än för de anställda inom dagligvaruhandeln som ökade sin disponibla inkomst med 7,7 procent.

Bilden av ökade skillnader i samhället blir ännu tydligare om vi tittar på de rikaste företagarna, i synnerhet inom dagligvaruhandeln. De 10 procent rikaste (P90 värdet av disponibla inkomster) företagarna inom dagligvaruhandeln ökade sin disponibla inkomst med 66,5 procent medan motsvarande ökningen inom detaljhandeln var 52,1 procent. De rikaste företagarna i ekonomin ökade sin disponibla inkomst med 32,2 procent. Det är långt ifrån den utveckling som de rikaste anställda har haft.

Under en tidsperiod starkt präglad av pandemins och Ukrainakrigets effekter ser vi helt klart ökade skillnader i disponibel inkomst mellan företagare och anställda och detta i synnerhet inom dagligvaruhandeln.

Detta är en försmak av en kommande kort analys på scb.se

[#fredagsdiagram](#) [#SCB](#)

Källa: BAS och LISA, SCB.